

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ & ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΩΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2023

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ (Μάρκ. α' 1-8)
31 Δεκεμβρίου 2023

Μετά τὰ Χριστούγεννα, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἐτοιμαζόμαστε νὰ ἐορτάσουμε τὰ ἅγια Θεοφάνεια. Ὁ Χριστὸς γεννήθηκε στὴν Βηθλεέμ, μεγάλωσε στὴν Ναζαρέτ, ἄρχισε ὅμως τὴν δημόσια κηρυκτικὴ καὶ θαυματουργικὴ δράση Του μὲ τὴν Βάπτισή Του. Μέχρι ἐκείνη τὴν στιγμὴ παρέμενε κρυμμένος ἀπ' τὰ μάτια τῶν πολλῶν ἀνθρώπων. Ἡ φανέρωσή Του στὸν κόσμον ἄρχισε μὲ τὴν Ἐνανθρώπηση καὶ ὀλοκληρώθηκε μὲ τὴν Βάπτισή Του. Οἱ δύο αὐτὲς ἐορτὲς ἔχουν τοποθετηθεῖ στὴν ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τοῦ ἁγίου Δωδεκαημέρου, ἐνῶ στοὺς πρώτους χριστιανικοὺς αἰῶνες καὶ οἱ δύο γιορτὲς συνεορτάζονταν στίς 6 Ἰανουαρίου.

Τὸ κατὰ Μᾶρκον ἱερὸ Εὐαγγέλιον, ὅπως ἀκούσαμε σήμερον, ἀρχίζει μὲ τὴν ἐπιγραφή: «Ἀρχὴ τοῦ Εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ». Γνωρίζουμε ὅτι ἀπὸ χρονολογικῆς πλευρᾶς ὁ Μᾶρκος προηγήθηκε τῶν ἄλλων τριῶν εὐαγγελιστῶν στὴν συγγραφὴ τοῦ δικοῦ του εὐαγγελικοῦ κειμένου. Μὲ πρῶτον τὸν Μᾶρκο δημιουργήθηκε ἕνα καινούριον καὶ μοναδικὸν φιλολογικὸν εἶδος, δηλαδὴ τὰ γνωστὰ σὲ μᾶς τέσσαρα Εὐαγγέλια στὴν Καινὴ Διαθήκη. Τὰ τέσσαρα αὐτὰ κείμενα, ἂν καὶ εἶναι ἀρκετὰ διαφορετικὰ μεταξὺ τους, ἔχουν ἓν τούτοις ἕνα κοινὸν θέμα, ἔχουν δηλαδὴ κοινὸν περιεχόμενον. Στὴν πραγματικότητά εἶναι ἕνα «εὐαγγέλιον», δηλαδὴ ἢ μία καὶ μοναδικὴ χαρμόσυνη εἴδησις ὅτι ἦλθε στὸν κόσμον ὁ Χριστός. Μέχρι τότε ἡ λέξις «εὐαγγέλιον» σὲ πληθυντικὸν ἀριθμὸν δήλωνε συνήθως τὴν ἀναγγελίαν τῶν πολεμικῶν κατορθωμάτων τῶν αὐτοκρατόρων. Ὁ εὐαγγελιστὴς Μᾶρκος μὲ τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν «εὐαγγέλιον» (ὅταν γράφει ἀρχὴν τοῦ εὐαγγελίου) ὑπογραμμίζει ὅτι ὁ ἐρχομὸς τοῦ Χριστοῦ στὸν κόσμον μᾶς εἶναι τὸ ἕνα καὶ μοναδικὸν χαρούμενον γεγονός, ἢ μία καὶ μοναδικὴ ἀφετηρία μιᾶς καινούριας ζωῆς, ἢ μία καὶ μοναδικὴ διαίρεσις τοῦ χρόνου σὲ περίοδο «πρὸ Χριστοῦ» καὶ σὲ περίοδο «μετὰ Χριστόν».

Τὸ κατὰ Μᾶρκον εὐαγγέλιον, ἀπ' τὸ ὁποῖον ἀκούσαμε σήμερον τοὺς ὀκτὼ πρώτους στίχους τοῦ πρώτου κεφαλαίου, δὲν ἀρχίζει μὲ τὰ Χριστούγεννα, ἀλλὰ μὲ τὴν Βάπτισή Του. Ὁ Μᾶρκος μᾶς μεταφέρει κατ' εὐθείαν στὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου, στὴν ὁποία ζοῦσε ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος. Δὲν εἶναι ἀπότομη αὐτὴ ἡ ἀρχὴ τῆς εὐαγγελικῆς διηγήσεως. Ὁ Μᾶρκος ὡς πρῶτος ἀπὸ χρονολογικῆς πλευρᾶς συγγραφέας τῆς εὐαγγελικῆς ἱστορίας, θεωρεῖ πολὺ φυσικὸν νὰ ἀρχίσῃ τὴν ἐξιστόρησίν του ἀπ' ἐκεῖ πού εἶχε ἀφήσει τὰ πράγματα ἢ Παλαιὰ Διαθήκη. Γι' αὐτὸ καὶ ἀμέσως παραθέτει ἕνα στίχον ἀπ' τὸν τελευταῖον προφήτη τῆς

Παλαιᾶς Διαθήκης, τὸν προφήτη Μαλαχία. Ὁ προφήτης αὐτὸς εἶναι ὁ τελευταῖος στὴν σειρὰ τῶν προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἔζησε τὸ 450 περίπου π.Χ., δηλαδή μερικὲς δεκαετίες μετὰ τὴν ἐπιστροφή τῶν ἰσραηλιτῶν ἀπ’ τὴν βαβυλώνια αἰχμαλωσία. Ὁ Μᾶρκος θεωρεῖ ὅτι ὁ «ἀγγελιαφόρος τοῦ Θεοῦ», γιὰ τὸν ὁποῖο μίλησε ὁ Μαλαχίας, ἔστω καὶ ἂν ἀπὸ τότε εἶχαν ἤδη παρέλθει περισσότερα ἀπὸ τετρακόσια χρόνια, εἶναι ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής.

Ὅλη αὐτὴν τὴν μακρὰ περίοδο ἐπικρατοῦσε μία ἀτμόσφαιρα γενικῆς δυσπιστίας ἀπέναντι στὶς παλαιότερες ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν λαό Του. Ἡ πλειοψηφία τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ εἶχε ἀποδεχθεῖ ὅτι δὲν ἀξίζει ὁ ἄνθρωπος στὴν ζωὴ του νὰ τηρεῖ μὲ συνέπεια καὶ σταθερότητα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Οἱ ἱερεῖς εἶχαν περιορισθεῖ σὲ μία τυπικὴ ἐκτέλεση τῶν τελετουργικῶν τους καθηκόντων στὸν Ναὸ τοῦ Σολομώντα, οἱ νομοδιδάσκαλοι ἐπικεντρώθηκαν στὸ «γράμμα» τοῦ Νόμου καὶ ἀγνόησαν τὴν βαθύτερη οὐσία του, οἱ πολιτικοὶ ἄρχοντες φρόντιζαν μόνο γιὰ τὸ στενὸ ἀτομικὸ καὶ οἰκογενειακὸ τους συμφέρον καὶ γενικῶς ἔδιναν τὸ κακὸ παράδειγμα στὸν λαό. Μέσα σὲ μία τέτοια ἀτμόσφαιρα, ἡ ὁποία γινόταν συνεχῶς καὶ πὺρ ἀποπνικτικῆ, ἐφανίσθηκε ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής.

Ὁ Ἰωάννης ἦταν ὁ γιὸς τοῦ ἱερέα Ζαχαρία, ἀλλὰ ζοῦσε στὴν ἔρημο. Ἡ ζωὴ του ἦταν ἀσκητικὴ, ὁ χαρακτήρας του ἦταν ἀστήρως καὶ ὁ λόγος του ἦταν ἀσυμβίβαστος πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις, καὶ πρὸς τοὺς ἄρχοντες καὶ τὸν λαό. Οἱ ἄνθρωποι αἰσθάνονταν ἀπογοητευμένοι ἀπ’ τὴν γενικότερη κατάσταση τῆς κοινωνίας καὶ ἀπ’ τὸ ἐπίπεδο τῆς πολιτικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἡγεσίας. Ὁ Ἰωάννης ἀπ’ τὴν ἔρημο ἐξέπεμπε κάτι διαφορετικὸ, κάτι γνήσιο καὶ αὐθεντικὸ. Γι’ αὐτὸ καὶ προσελκύονταν, ἄκουγαν τὸ κήρυγμά του, μὲ τὸ ὁποῖο ἀφυπνίζονταν πνευματικά. Καταλάβαιναν ὅτι δὲν ἦταν ἀρκετὸ νὰ προσφέρουν τὶς καθιερωμένες θυσίες ἢ μὲ τὰ σημερινὰ δεδομένα «νὰ ἀνάψουν ἀπλῶς ἓνα κερι». Συναισθάνονταν τὴν ἀμαρτωλότητά τους καὶ ζητοῦσαν νὰ βαπτισθοῦν μέσα στὰ νερὰ τοῦ Ἰορδάνη ποταμοῦ.

Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ὁ Ἰωάννης ὡς Πρόδρομος προετοίμασε τὸν δρόμο γιὰ νὰ ὑποδεχθοῦν οἱ ἄνθρωποι μέσα στὶς καρδιές τους τὸν ἐρχόμενο Σωτῆρα τοῦ κόσμου. Ἐκτὸς ἀπ’ τὴν προφητεία τοῦ Μαλαχία, ὁ Μᾶρκος ἐφαρμόζει στὸν Ἰωάννη καὶ μία ἄλλη. Ὁ προφήτης Ἡσαΐας ὑπεθυμίζει στοὺς συμπατριῶτες του τὴν ἐνεργὸ συμπαράσταση τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς προγόνους τους κατὰ τὴν μακροχρόνια περιπλάνησή τους στὴν ἔρημο, στὸν δρόμο πρὸς τὴν Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας. Ἀλλὰ ταυτόχρονα ὑπογραμμίζει τὴν ἀνάγκη νὰ παραμένουν καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀπ’ τὴν πλευρά τους συντονισμένοι μὲ τὸ ἅγιο θέλημά Του, ὥστε νὰ πραγματοποιεῖται ὁ τελικὸς σκοπὸς τῆς παρουσίας τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ μέσα στὴν ζωὴ μας. Αὐτὸ τὸ μήνυμα διὰ τῆς Ἐκκλησίας ὁ ἅγιος Ἰωάννης ἀπευθύνει καὶ σὲ μᾶς.

[dkpdf-button]